Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἀδέλαν Φ.... Θεσσαλίαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὸ ποιητικό, τὸ εὐγενικό, τὸ ἐνθουσιῶδες γραμματάκι σας, τὸ ὁποῖο δημοσιεύουμε ἐδῶ:

Ἡ καρδιὰ τῆς νέας ποὺ ζῇ στὴ μοναξιά, λέει ὁ ἀθάνατος Οὐγκώ, μοιάζει μὲ τὸ κλῆμα ποὺ πιάνεται ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ μιὰ μαρμαροκολώνα, ἀπὸ ἕνα ξύλινο στήριγμα, ἀπ' ὅ,τι βρῇ μπροστά του. Στιγμὴ χρήσιμη καὶ κρίσιμη γιὰ κάθε νέο κορίτσι...

Καὶ γώ δῶ στὴ μοναξιά μου, μακρυὰ ἀπ' τὸ σπίτι μου, αἰσθανόμουν τὴν ἀνάγκη νὰ βρῶ κάποιο σύντροφο πιστό, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ μὲ παρηγορῇ καὶ νὰ μοῦ δίνη λίγο θάρρος. Γι' αὐτὸ ἡ καρδιά μου ζήτησε, ὅπως τὸ κλῆμα ζητεῖ, νὰ στηριχτῇ κάπου, ζήτησε κι' αὐτὴ κάτι νὰ στηριχτῇ. Κι' ἀναζητῶντας, ἔτσι, βρῆκε σένα «Μπουκέτο» μου, κι' ἁπλωσε τὶς ψαλίδες καὶ στηρίχτηκε. Πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη γιὰ τὴν ἐκλογὴ αὐτὴ τῆς καρδιᾶς μου ! Πόσο σ' ἀγαπῶ, «Μπουκέτο» μου, γιὰ τὴν εὐτυχία ποὺ μοῦ χάρισες! Μαζύ σου ταξείδεψα στὶς πιὸ ὤμορφες χῶρες τοῦ κόσμου καὶ ἔμαθα τόσα ὡραῖα πράγματα. Σύ, ἀγαπημένε μου φίλε, μὲ πῆγες στοὺς ὡραίους πύργους τῶν ἱπποτῶν κι' ἔζησα μὲ τὰ κορίτσια τοῦ Μεσαίωνα, σὺ μ' ἀνέβασες στὶς χιονοσκεπασμένες Ἄλπεις, μὲ σένα γνώρισα τοὺς μεγάλους συγγραφεῖς καὶ ποιητάς, μουσικούς, ζωγράφους τοῦ παληοῦ καὶ νέου καιροῦ καὶ τόσα ἄλλα πράγματα ποὺ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ἤξερα χωρὶς ἐσένα.

Πόση εὐχαρίστησι αἰσθάνομαι ὅταν μιλῶ μαζύ σου καὶ μὲ πόση ἀγωνία σὲ περιμένω, κάθε Σάββατο! Κι' ἂν καμμιὰ φορὰ τύχη νὰ μοῦ ἔρθῃς ἀργά, τὸ θράδυ, σ' ἀπολαμβάνω κάτω ἀπ' τὸ τρεμουλιαστὸ φῶς τοῦ κεριοῦ καὶ ξεχνῶ τὴ μοναξιά μου καὶ τοῦτο τὸ πνιγηρὸ περιβάλλον, καὶ πετῶ μαζύ σου σὲ παλάτια ὀνειρευτά.

Σπ. Φασόην, Ἐνταῦθα. Τὰ ἀνέκδοτα αὐτά, ποὺ εἶνε ἡ ὁλοζώντανη ἱστορία τῶν πολέμων τοῦ 1912 — 13, τὰ εἶχε συγκεντρώσει σὲ 15 τεύχη ὁ ἀλησμόνητος Γαβριηλίδης. Τὰ ἐξέδωσε τότε ὅλα, ἀλλὰ σήμερα σπανίζουν. Ἀπὸ τὴν σειρὰ αὐτὴ ἐπήραμε καὶ τὸ σχετικὸ μὲ σᾶς ἀνέκδοτο. Π. Πραγαλῆν, Θεσ)νίκην. Καλὸ τὸ διήγημα, μὰ κακὰ μεταφρασμένο δυστυχῶς. Στεῖλτε τίποτε πιὸ καλομεταφρασμένο καὶ καλογραμμένο, γραμμένο καθαρά. Δημ. Ροβινσών, Ναύπακτον. Τὸ ποίημά σας κοινότατο. Λόγια ριχμένα ἀπρόσεκτα στὸ χαρτί. Μὰ δὲν εἶνε ποίησις αὐτό. Διαβάστε Ἕλληνας ποιητάς. Κ. Θερμογιάννην, Ἅγιον Ἀνδρέαν (Κυνουρίας). Εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Τὰ ποιήματά σας, δυστυχῶς, ὄχι ἐπιτυχημένα. Πά, π. χ., τὸ β' τετράστιχο τοῦ πρώτου σας ποιήματος :

Γιατὶ γιὰ μένα ἡ ζωὴ
Δὲν εἶνε τίποτ' ἄλλο
Παρ' ὅ,τι εἶνε ὁ νεκρὸς
Στὸν τάφο του ἀπὸ κάτω!...

Διαβάστε ποίησι. Πάρτε μιὰ ἰδέα τί εἶνε ἀκριβῶς ποίημα. Περιέργον, Ἐνταῦθα. Ζητᾶτε τὴ διεύθυνσι τοῦ Φλοίσβου Κυμαίου, τοῦ ὁποίου, λέτε, σᾶς ἄρεσε τὸ ποίημα «Χωρισμός». Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὰ λόγια αὐτὰ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ τὰ δῇ καὶ θὰ σᾶς γράψῃ. Δ. Γαυρίδην, Θεσσαλονίκην. Σᾶς ἀπαντήσαμε ἤδη. Τὸ ποίημά σας «Βρεγμένος Τραγουδιστής» ὄχι πετυχημένο. Νικ. Ἀργυροπούλον, Καλαμαριᾶν (Θεσ)νίκην). Μᾶς γράφετε:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ θέσω τὸ κάτωθι ποίημα ὑπὸ τὴν εὐθυδικαίαν ὑμῶν κρίσιν, εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ ἔχω γράψει, κτλ.»

Τὸ ποίημά σας λοιπὸν ὄχι δημοσιεύσιμο. Μὰ δείχνει πὼς μπορεῖτε νὰ γράψετε καλύτερα καὶ περιμένουμε κάτι τὸ ἀμέμπτο, τὸ τέλειο. Ἀριστείδην Πονεμένον. Τὸ ποίημά σας «Ἐξομολόγησις» ὄχι ἐπιτυχές. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ καλοὶ στίχοι, μὰ τὸ σύνολο κακό. Προσέχετε στὸ ἑξῆς καὶ θὰ γράψετε καλὰ πράγματα. Σωτ. Ζωϊτόπουλον. Μᾶς στέλνετε τὸ πασίγνωστο ποίημα τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Βιζυηνοῦ :

Ἦρθαν τὰ νέφη τοῦ Βορηᾶ
Στ' ἀλόγατα καβάλλα
κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Καὶ μᾶς παρακαλεῖτε νὰ τὸ δημοσιεύσουμε, βεβαιοῦντες πὼς εἶνε δικό σας!... Στὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς σας δὲ γράφετε καὶ τὰ ἑξῆς :

«Ἀγαπητὸ Μπουκέτο, ἐὰν ἔχω καμιὰ ἀνορθογραφία τὴν διορθώνης σὲ παρακαλῶ καθότι δὲν εἶμαι καὶ τόσο ἐγγράμματος. Ἐνοῆται ἐὰν ἐπιτρέπεται».

Τί νὰ σᾶς ποῦμε τώρα ; Ὅτι ἡ λογοκλοπία εἶνε ἐπίσης κλοπὴ ὅπως καὶ... πᾶσα κλοπή ; Λυπούμεθα πολὺ πάντως, γιατὶ βρίσκουνται νέοι ἱκανοὶ γιὰ τέτοιες πράξεις, ἐλάχιστα ἠθικές καὶ τίμιες. Εὰν Κωνσταντάκη, Πειραιᾶ. Τὸ διήγημά σας ὄχι ἐπιτυχές. Ἀρκετὰ καλὸ δμως γιὰ τὴν ἡλικία σας. Ἕνα μόνον δὲν ξέρουμε : Εἶνε πρωτότυπο ἢ μετάφρασις ; Κι' ἂν εἶνε πρωτότυπο, γιατὶ χρησιμοποιεῖτε τὰ ὀνόματα Ρογῆρος, Κλοτίλδη κ.τ.λ.; Γράψατέ μας τὴ διεύθυνσί σας νὰ σᾶς γράψουμε τί νὰ διαβάζετε, ποιοὺς συγγραφεῖς καὶ ποιὰ βιβλία, γιὰ νὰ μορφωθῆτε ἀναλόγως. Εὔστ. Παπαγεωργίου, Π. Φάληρον. Τὸ «Ἡμερολόγιο» τοῦ «Μπουκέτου» θὰ εἶνε ἑφέτος καλύτερο τῶν ἄλλων ἐτῶν. Ἀληθινὸ ἀριστούργημα. Μόνον εἰκόνες γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, καμωμένες ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἑλληνικοὺς ζωγράφους, θάχῃ πλέον τῶν δέκα. Πορτραῖτα μεγάλων ἀνδρῶν ἄπειρα. Ὕλη ἐκλεκτή. Συνεργασία Ἑλλήνων λογίων ἄφθονη. "Ὅσοι στέλνουν, ὅπως σεῖς, ἀπὸ τώρα τὸ ἀντίτιμό του, θὰ τὸ λάβουν πρῶτοι, μόλις ἑτοιμασθῆ. Μιχ. Παπαρηγόπουλον, Φίλια (Καλαβρύτων). Γράψτε μας τί ζητᾶτε γιὰ τὸ καθένα. Π. Μπέτζον, Μεσολόγγι. Μᾶς ἐστείλατε ἕνα δέμα βιβλίων, χωρὶς προσυνεννόησιν, ἀνειδοποίητα ἐντελῶς, καὶ ζητᾶτε ἀντ' αὐτῶν... 300 γραμματόσημα Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ... ἄλλα γραμματόσημα κτλ. κτλ. κτλ. Ἀλλὰ τὰ βιβλία αὐτὰ — τοῦ «Συλλόγου Ὠφελίμων Βιβλίων» δλα — δὲν μᾶς εἶνε χρήσιμα. Εἶνε κοινότατα, ὅπως καὶ ἡ «Μεσολογγιάς» τοῦ μακαρίτου Ἀντωνιάδη, τὴν ὁποία θεωρεῖτε ὡς βιβλίο σπάνιο!... "Αν ἐπρόκειτο περὶ χρησίμων σὲ μᾶς βιβλίων εὐχαρίστως θὰ σᾶς στέλναμε ὅ,τι κι' ἂν ζητοῦσατε. Γράψτε λοιπὸν σὲ κανένα γνωστό σας νάρθῃ στὸ γραφεῖο νὰ τὰ παραλάβῃ. Θὰ μᾶς ὑποχρεώσετε. Πτέ Σκόττο, Ἰσμαηλίαν (Αἰγύπτου). Τὸ διήγημά σας ὑστερεῖ πολὺ στὴ διατύπωσί του. Ἡ φράσεις του εἶνε πολὺ ἐκτενεῖς. Πολλὲς μάλιστα δὲν ἔχουν καὶ ἀπόδοσι. Ἐπίσης ἡ γλῶσσα του εἶν' ἕνα μπέρδεμμα καθαρευούσης καὶ δημοτικῆς, ὀλίγον σαλατοειδές. Χάν-Κον. Ἡ περιπετειά σας ἐχει βέβαια κάποιο ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ κουράζει πολύ, γιατὶ δὲν ἔχει στὸ γράψιμο τὴ λογοτεχνική χάρι ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ διαβαστῆ. Μ. Κ., Κοζάνην. Τὸ διήγημά σας γραμμένο εἰς ὑπερκαθαρεύουσαν καί, καθὼς θὰ βλέπετε, τὸ «Μπουκέτο» γράφεται στὴ δημοτική, στὴν ἐπίσημη δηλαδὴ λογοτεχνικὴ γλῶσσα. Γεώργ. Π. Κορομάντζον, Κοντοθάζαινα. Τὸ ποίημά σας ἔχει πολλὰ λάθη στὶς ὁμοιοκαταληξίες καὶ στὸ μέτρο του. Τὸ «κόσμο» δὲν ὁμοιοκαταλληκτεῖ μὲ τὸ «ὅλο», οὔτε τὸ «γαϊτάνι» μὲ τὸ «χάρι», οὔτε τὸ «ἀκτίνες» μὲ τὸ «ἐλπίδες» κ.τ.λ. κ.τ.λ. Γ. Θέμελιν, Ἐδεσσαν - Ἰκαρίας. Τὸ ποίημά σας, ποὺ φαίνεται ἐπηρεασμένο πολὺ ἀπὸ τὴ «Μάνα τοῦ Χριστοῦ» τοῦ κ. Βάρναλη, ἔχει μερικοὺς στίχους ἄρκετὰ καλούς. Ἀλλὰ τὸ θέμα του εἶνε ἀνώτερο τῶν δυνάμεών σας κι' ἔτσι ἀποτύχατε... Ἐνῶ, ἂν ἐπιχειρούσατε νὰ γράψετε ἄλλο ποίημα μὲ λιγώτερο φιλοσοφικὸ θέμα, ἴσως νὰ πετυχαίνατε. Γρ. Ι. Καλὸ τὸ ἀνεκδοτάκι σας καὶ θὰ δημοσιευθῆ. Α. Π. Βατσβάλην, Θεσσαλονίκην. Ἂν δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε ὡς τώρα, αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ κομμάτι σας δὲν ἐλήφθη. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἀπαντοῦμε σὲ ὅλες ἀνεξαιρέτως τὶς ἐπιστολὲς ποὺ λαβαίνουμε. Ἂν ἀργοῦμε λίγο στὶς ἀπαντήσεις μας, αὐτὸ ὀφείλεται στὸ πλῆθος τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν. Εὐριδίκην Πολ. Τὸ διήγημά σας εἶνε καλογραμμένο, ἀλλὰ τὸ θέμα του εἶνε πολὺ ἐπηρεασμένο ἀπὸ τοὺς πολὺ ὑπόπτους συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι γράφουν ἁπλὰς γιὰ νὰ ξοδεύουν τὰ βιβλία τους, ἀδιαφορῶντας ἂν μὲ τὰ ἔργα τους δὲν συντείνουν καθόλου στὴν ἠθικὴ μόρφωσι τῶν ἀναγνωστῶν τους. Τέτοιους συγγραφεῖς μὴν τοὺς διαβάζετε, γιατί εἶνε ἀνάξιοι καὶ τοῦ τίτλου τοῦ συγγραφέως. Διαβάζετε τοὺς ἀναγνωρισμένους συγγραφεῖς μας, οἱ ὁποῖοι, εἶμεθα βέβαιοι, θὰ σᾶς ὠφελήσουν, γιατὶ ἔχετε κάποιο τάλαντο. Ἀθανάσιον Χωρέμην, Κιάτον. Τὰ ἀνέκδοτα ποὺ μᾶς στέλλετε πολὺ γνωστά. Στυλ. Παπαδάκην, Γύθειον. Τὸ ποιηματάκι σας ἁπλὸ καὶ χαριτωμένο, μά, δυστυχῶς, ἡ στιχουργία του πολὺ ἀνεπιτυχής. Βύρωνα Λάμπρον. Θὰ σᾶς γράψουμε ταχυδρομικῶς. Π. Ζώγκον, Πάτραις. Τὰ ποιήματά σας ὄχι ἐπιτυχῆ. Ἔχουν ἀρκετὰ λάθη στὸ μέτρο τους καὶ στὴν ὁμοιοκαταληξία τους. Διαβάστε τοὺς δοκίμους ποιητὰς μας γιὰ νὰ δῆτε πὼς γράφονται οἱ καλοὶ στίχοι. Γρ. Ι. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ ἀνέκδοτό σας σχετικῶς μὲ τὴ λέξι «Γκρέκ», τὴν ὁποία οἱ Γάλλοι θεωροῦν κακῶς συνώνυμη μὲ τὸ κλέφτης:

«Κάποτε ὁ μακαρίτης Ἕλλην κωμικὸς Νικηφόρος ἐπρόκειτο νὰ παίξῃ πρέφα σ' ἕνα καφενεῖο τοῦ Φαλήρου μ' ἕνα Γάλλο συνάδελφό του. Προτοῦ ὅμως ἀρχίσουν, ὁ Γάλλος ἠθοποιὸς εἶπε στὸ Νικηφόρο :

—Πρόσεξε, συνάδελφε, νὰ μὴν παίξῃς ἀλὰ Γ' κρέκ.

—Ω! ἀπάντησε ὁ Νικηφόρος. Ἐγὼ δὲν θὰ παίξω ἀλὰ Γκρέκ. Πρόσεξε ὅμως καὶ σὺ νὰ μὴν παίξῃς ἀλλὰ... Γ'αλλικά ! ! !

Κόκκαλο ὁ Γάλλος ἠθοποιός !

Τὸ γραμμόφωνον κατήντησε τὸ ἀγαπητότερον μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς μουσικῆς

Χωρὶς αὐτὸ κανένα σπίτι δὲν εἶνε τέλειο. Ὅλοι, νέοι καὶ γέροι, μαζεύονται γύρω του. Μ' αὐτὸ ἡ νεότης ἔχει στὴ διάθεσί της τὶς πιὸ ψημισμένες ὀρχῆστρες τοῦ κόσμου, ποὺ παίζουν τοὺς τελευταίους χορεὺς τῆς ἐποχῆς. Χάρις σ' αὐτὸ οἱ γέροι ξαναζεῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν νειάτων των, ἀκούοντες τὶς ὡραιότερες καντάδες ποὺ τραγουδοῦσαν στὶς ἐκλεκτές των. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ γραμμόφωνο πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ὄργανον μὲ τὶς τελευταῖες τελειοποιήσεις. Τὸ γραμμόφωνο ΣΤΑΡΡ τύπου XXII εἶνε τὸ μοναδικὸν ὄργανον ποὺ συγκεντρώνει τὰ χαρίσματα αὐτά :

Μιὰ χαμηλὴ τιμὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀξία.

Πώλησις μὲ μηνιαίας δόσεις παρὰ τῇ :

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ: Στοὰ Ἀρσακείου 12 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Φίλωνος 48
ΘΕΣ)ΝΙΚΗ : Βενιζέλου 22α ΠΑΤΡΑΙ : Ρήγα Φερραίου 84